

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO FINANCIJA

SMJERNICE ZA IZRADU DRŽAVNOG
PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE ZA
2016. I PROJEKCIJA ZA 2017. I 2018.

Zagreb, veljača 2016.

Sadržaj

Sadržaj	I
Popis tablica	II
1. UVOD	3
2. MAKROEKONOMSKI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU	5
2.1. Rizici ostvarenja projekcija	7
3. FISKALNI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU	9
3.1. Metodologija izrade i obuhvat državnog proračuna	9
3.2. Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2016. – 2018.	10
3.3. Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2016. – 2018.	13
3.3.1. Rashodi državnog proračuna po razdjelima	17
3.4. Proračun opće države u razdoblju 2016. – 2018.	20

Popis tablica

<i>Tablica 1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske</i>	5
<i>Tablica 2: Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2015. – 2018.</i>	11
<i>Tablica 3. Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u razdoblju 2015. – 2018.</i>	13
<i>Tablica 4: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći i donacija u razdoblju 2015. – 2018.</i>	14
<i>Tablica 5: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2015. – 2018.</i>	14
<i>Tablica 6: Limiti ukupnih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici za razdoblje 2016. – 2018.</i>	19
<i>Tablica 7. Opći proračun (nacionalna metodologija) u razdoblju 2015. – 2018.</i>	20

1. UVOD

Uloga ovog dokumenta je prvenstveno definirati smjer i ciljeve ekonomske politike, s naglaskom na nastavak provođenja fiskalne konsolidacije koja neće narušiti temelje gospodarskog rasta. U tom smislu ekonomski program Vlade RH u nastupajućem srednjoročnom razdoblju temeljit će se na naporima u dva ključna područja: stabilizacija i smanjivanje javnog duga te odgovarajuće strukturne reforme u svrhu jačanja temelja rasta u srednjem roku. Sama stabilizacija i smanjenje javnog duga imat će trostruko uporište: 1. fiskalna konsolidacija temeljena na smanjenju proračunskog manjka i njegova dovođenja na održivu razinu, 2. aktivacija državne imovine koja može izravno doprinijeti smanjenju javnog duga te 3. poticanje ekonomskog rasta i oporavka. Ova Vlada svjesna je potrebe prilagodbe ekonomskih politika u svrhu poštivanja načela fiskalne konsolidacije usmjerene ka racionalizaciji najmanje učinkovitih proračunskih kategorija.

Primjereno strukturirana fiskalna konsolidacija sama po sebi predstavlja preduvjet podizanja putanje potencijalnog rasta jer dugoročno smanjuje trošak zaduživanja i kamata, povećava prostor za privatni sektor, poboljšava kredibilitet fiskalne politike i percepciju rizika zemlje uz posljedično poboljšanje kreditnog rejtinga te uvećanu dostupnost i nižu cijenu kapitala. Vezano uz aktivaciju državne imovine valja naglasiti kako javna poduzeća (primjerice energetske sektor, šume, vode, željeznice) imaju snažan investicijski potencijal. Međutim, on se ne može u punoj mjeri staviti u funkciju rasta dok se javna poduzeća ne restrukturiraju. Nadalje, Vlada je usmjerena na intenziviranje procesa privatizacije poduzeća u državnom vlasništvu izuzev onih koja su od strateške važnosti. Prihodi od ovako aktivirane imovine iskoristit će se mahom za smanjenje javnog duga. U svrhu jačanja temelja rasta u srednjem roku Vlada će nastaviti s reformskim naporima za poboljšanje investicijskog okruženja, smanjivanja administrativne opterećenosti poslovanja te jačanje učinkovitosti javne uprave kao i fiskalne održivosti zdravstvenog i mirovinskog sustava te sustava socijalne skrbi. Značajan doprinos rastu dat će i EU fondovi posebice u strateški važnim područjima infrastrukture, energetike, turizma i poljoprivrede. U tom smislu planira se povećanje razine iskorištenosti EU sredstava putem pojednostavljanja administrativnih procedura te jačanja podrške institucijama uključenim u pripremu i provedbu EU projekata. Ovakvi napori trebali bi rezultirati povećanjem apsorpcije EU fondova za 30%, premašivši godišnju razinu od milijardu eura.

Svi navedeni napori rezultirat će pozitivnim fiskalnim trendovima. Tako će prihodovnu stranu proračuna karakterizirati oprezan tj. konzervativan pristup, čime se otvara mogućnost ostvarivanja pozitivnog rizika u smislu realizacije prihoda na razini većoj od planirane. Takav višak prihoda koristio bi se za dodatno smanjenje proračunskog manjka, u skladu s načelima održive fiskalne konsolidacije i pravilima fiskalne odgovornosti. Tako su ukupni prihodi državnog proračuna u 2016. projicirani u iznosu od 113 milijardi kuna, što predstavlja rast od 3,5% ili 3,9 milijardi kuna u odnosu na izvršenje u 2015. godini. Određeni su očekivanim oporavkom gospodarske aktivnosti s jedne strane te povećanjem razine iskorištenosti EU fondova s druge strane.

Ukupni rashodi državnog proračuna u 2016. godini projicirani su u iznosu od 120,4 milijarde kuna. Ovdje je važno istaknuti kako ukupna razina rashoda koji se financiraju iz izvora koji utječu na manjak (opći izvori) neće premašiti razinu izvršenja iz 2015. godine. Dakle, porast ukupnih rashoda proizlazi samo zbog rashoda povezanih s iskorištavanjem EU fondova. U isto vrijeme, bilo je nužno planirati

dodatna povećanja rashoda u iznosu od 2,5 milijardi kuna pri čemu valja istaknuti doprinos proračuna EU, kamate, učešće u sufinanciranju EU projekata, mirovine, poticaji za novorođenu djecu, obveze za HAC, HC i HŽ Infrastruktura. Uzevši u obzir potrebno povećanje rashoda, kao i činjenicu da su ukupni rashodi manji od izvršenja prethodne godine vidljiva je provedba konsolidacijskog napora u iznosu većem od 2,5 milijarde kuna.

Slijedom navedenog, manjak državnog proračuna projiciran je u iznosu od 7,5 milijardi kuna u 2016. godini odnosno na razini od 2,2% BDP-a. Manjak izvanproračunskih korisnika projiciran je u iznosu od 1,2 milijarde kuna ili 0,4% BDP-a, a manjak lokalnih jedinica iznosi 507 milijuna kuna ili 0,1% BDP-a. Time će ukupni manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji iznositi 9,2 milijarde kuna ili 2,7% BDP-a, čime će pridonijeti stabilizaciji kretanja javnog duga u bruto domaćem proizvodu već u ovoj godini. U idućim godinama predviđa se dodatno smanjenje manjka proračuna opće države i to na razinu od 2,0% BDP-a u 2017. te 1,7% BDP-a u 2018. godini.

Ovakav okvir fiskalne konsolidacije određen je i preporukama Vijeća ministara EU za rješavanje stanja prekomjernog proračunskog manjka usvojenim u siječnju 2014. godine. Navedenim Preporukama se od RH zahtjeva smanjenje proračunskog manjka opće države te stabilizacija i smanjenje duga opće države sukladno odredbama korektivnog mehanizma Pakta o stabilnosti i rastu.

2. MAKROEKONOMSKI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

Ovaj makroekonomski okvir izrađen je temeljem svih pokazatelja objavljenih do sredine veljače 2016. godine te projekcija proračunskih kategorija iz ovog dokumenta. Pri tomu su vanjske pretpostavke u velikom dijelu preuzete iz najnovijih projekcija Europske komisije „Zima 2016.“. Tijekom 2015. godine zaustavljen je šestogodišnji negativni trend ekonomske aktivnosti te se, na temelju dosad dostupnih podataka, očekuje realni rast bruto domaćeg proizvoda od 1,9%. U srednjoročnom razdoblju očekuje se nastavak pozitivnih kretanja te postupno ubrzanje rasta gospodarske aktivnosti. U 2016. i 2017. tako se predviđa rast bruto domaćeg proizvoda od 2,0% i 2,1%, redom, koji će zatim ubrzati na 2,3% u 2018. Najznačajniji doprinosi gospodarskom rastu kroz čitavo projekcijsko razdoblje dolaziti će od domaće potražnje. Doprinosi neto inozemne potražnje bit će blago pozitivni u svim promatranim godinama, iako će se postupno smanjivati s ubrzanjem gospodarske aktivnosti prema kraju srednjoročnog razdoblja.

Tablica 1. Projekcije makroekonomskih pokazatelja Republike Hrvatske

	2014.	Projekcija 2015.	Projekcija 2016.	Projekcija 2017.	Projekcija 2018.
BDP - tekuće cijene, mil. HRK	328.431	334.946	344.977	356.493	369.948
BDP - realni rast (%)	-0,4	1,9	2,0	2,1	2,3
Potrošnja kućanstava	-0,7	1,2	1,8	1,8	2,0
Državna potrošnja	-1,9	0,5	0,1	0,8	1,2
Bruto investicije u fiksni kapital	-3,6	1,6	2,5	3,2	3,5
Izvoz roba i usluga	7,3	8,6	5,2	5,5	5,6
Uvoz roba i usluga	4,3	8,2	4,7	5,3	5,9
Doprinosi rastu BDP-a	-0,4	1,9	2,0	2,1	2,3
Potrošnja kućanstava	-0,4	0,7	1,1	1,1	1,2
Državna potrošnja	-0,4	0,1	0,0	0,2	0,2
Bruto investicije u fiksni kapital	-0,7	0,3	0,5	0,6	0,7
Promjena zaliha	-0,2	0,3	0,1	0,0	0,1
Izvoz roba i usluga	3,1	4,0	2,5	2,7	2,9
Uvoz roba i usluga	-1,8	-3,6	-2,2	-2,5	-2,9
Rast deflatora BDP-a (%)	0,0	0,1	1,0	1,2	1,5
Rast indeksa potrošačkih cijena (%)	-0,2	-0,5	0,1	1,4	1,6
Rast zaposlenosti *	2,7	1,3	1,1	1,4	1,6
Stopa nezaposlenosti (ILO)	17,3	16,7	15,8	14,7	13,7

* Definicija nacionalnih računa

Izvor: Ministarstvo financija

Potrošnja kućanstava, komponenta na koju se odnosi gotovo 60% bruto domaćeg proizvoda, bit će glavni pokretač rasta domaće potražnje u srednjoročnom razdoblju. Njezin oporavak, koji je započeo u 2015. godini pod utjecajem znatnog realnog rasta raspoloživog dohotka kućanstava, nastavit će se pojačanim intenzitetom i u narednim godinama. Tako će realni rast potrošnje kućanstava iznositi 1,8% u 2016. i 2017. te 2,0% u 2018. godini. U ovoj godini potrošnja kućanstava rast će po stopi približnoj onoj njihovog raspoloživog dohotka dok se u nastavku projekcijskog razdoblja očekuje kako će stopa štednje sektora kućanstava postupno padati sa svog višegodišnjeg maksimuma prema dugoročnim ravnotežnim vrijednostima. Proces razduživanja sektora kućanstava, prisutan već četiri

godine, trebao bi se zaustaviti tijekom ove godine uz projiciran neznatan rast kredita kućanstvima u uvjetima očekivanog početka blagog oporavka potražnje za kreditima, povoljne razine kunske likvidnosti bankarskog sustava te mogućeg blagog smanjivanja aktivnih kamatnih stopa poslovnih banaka. Oporavak povjerenja potrošača intenzivirat će se u narednim godinama koje će karakterizirati povoljnija gospodarska kretanja uz daljnji oporavak na tržištu rada te zadržavanja relativno niske i stabilne inflacije. U skladu s provedbom fiskalne konsolidacije, tijekom srednjoročnog razdoblja ne očekuje se značajan doprinos državne potrošnje gospodarskom rastu. Procjenjuje se da će realni rast državne potrošnje iznositi 0,1% u 2016., 0,8% u 2017. te 1,2% u 2018. godini. Rast bruto investicije u fiksni kapital, čiji je oporavak započeo u 2015. godini potaknut investicijama šireg javnog sektora, kontinuirano će ubrzavati kroz čitavo promatrano razdoblje. Ključan poticaj ovakvoj dinamici investicijske aktivnosti očekuje se od podizanja stope iskorištenosti strukturnih i investicijskih fondova EU koji sadrže znatan investicijski potencijal, pogotovo uzevši u obzir trenutni stupanj opće kapitaliziranosti domaće privrede. Tako se predviđa realni rast bruto investicije u fiksni kapital od 2,5% u 2016., 3,2% u 2017. te 3,5% u 2018. godini. Pri tome će rast investicija privatnog sektora dostići onaj šireg javnog sektora tek u 2018. godini. Oporavak investicija privatnog sektora postupno će jačati prema kraju projekcijskog razdoblja u uvjetima jačanja optimizma poslovnog sektora te poboljšanja investicijske klime, uz ustrajno provođenje strukturnih reformi koje će poduzetnicima olakšati poslovanje. Pri tome se tijekom srednjoročnog razdoblja, sa smanjenjem negativnih rizika i neizvjesnosti glede budućih gospodarskih kretanja, pozitivnim strukturnim promjenama u gospodarstvu te posljedičnim rastom kreditnog rejtinga zemlje, predviđa i stabilno povećanje priljeva inozemnih izravnih investicija. Spomenimo kako će važnu ulogu u osiguravanju dostatnih sredstava pod povoljnim uvjetima poslovnog sektoru, a pogotovo malim i srednjim poduzetnicima, imati i kreditne linije HBOR-a kao i stvaranje fonda za srednje i male poduzetnike.

Realni rast izvoza roba i usluga bit će niži u narednim godinama no što je to bio tijekom 2014. i 2015. godine. Za 2016. godinu se tako predviđa realni rast izvoza roba i usluga od 5,2%, koji će dalje ubrzati na 5,5% u 2017. te 5,6% u 2018. godini. Naime, iznimno povoljna ostvarenja izvoza roba od sredine 2013. godine koja je pratio snažan rast udjela na hrvatskim izvoznim tržištima u znatnoj su mjeri rezultat jednokratnih povoljnih strukturnih promjena povezanih s pristupanjem zajedničkom tržištu EU. Pozitivan utjecaj na putanju rasta izvoza roba koji će u srednjem roku iščeznuti u velikom se dijelu odnosi na učinak re-izvoza koji je teško izravno mjeriti, ali se uočava, poglavito u pojedinim djelatnostima, kroz iznimno izražen porast uvoza i izvoza istovremeno. U narednom razdoblju očekuje se nastavak pozitivnih promjena udjela domaćeg izvoznog sektora na izvoznim tržištima, ali će one biti znatno manje izražene u usporedbi s razdobljem 2013. - 2015., tako da će izvoz roba i usluga u puno većoj mjeri odražavati kretanje inozemne potražnje za domaćim dobrima i uslugama. Pri tome se u čitavom promatranom razdoblju očekuju više stope rasta kod izvoza roba nego kod izvoza usluga čije je iznimno ostvarenje u 2015. godini bilo u jednom djelu rezultat privremenih faktora. Spomenimo kako će i u narednom razdoblju, ali u manjoj mjeri nego što je to bio slučaj prethodnih godina, pozitivan učinak na izvoz doći i od kretanja realnog efektivnog tečaja kune čiji će utjecaj ipak postupno slabiti prema kraju projekcijskog horizonta. Visok rast uvoza roba i usluga iz 2015. godine, koji je prvenstveno bio vezan uz rast izvoza, usporit će tijekom 2016. godine, te ponovno ubrzati prema kraju projekcijskog razdoblja u skladu s gospodarskim oporavkom. Projiciran realni rast uvoza iznosi 4,7% u 2016. godini, 5,3% u 2017. te 5,9% u 2018. godini. Elastičnost uvoza u odnosu na finalnu potražnju bit će u narednom razdoblju niža nego što je to bio slučaj u posljednjim

godinama kada je na nju snažno utjecao privremen učinak re-izvoza, ali opet nešto izraženija u usporedbi s razinama iz pred-kriznog razdoblja. Rast uvoza roba i usluga nužno će preći rast izvoza s ubrzanjem gospodarskog rasta, što će biti slučaj u posljednjoj godini projekcijskog razdoblja. Međutim, budući da je izvoz roba i usluga posljednjih godina zabilježio znatno apsolutno povećanje, doprinos neto izvoza gospodarskom rastu ostat će blago pozitivan u svim promatranim godinama, iako će s ubrzanjem oporavka bivati sve manji.

U 2016. godini, nakon dvogodišnje stagnacije, rast deflatora bruto domaćeg proizvoda trebao bi dostići nešto višu razinu od 1,0%, prije svega kao rezultat ubranog poboljšanja uvjeta razmjene, da bi potom postupno ubrzao do 1,5% u 2018. Razdoblje deflacije potrošačkih cijena zaustavit će se tijekom 2016. godine kada će indeks potrošačkih cijena zabilježiti neznatan rast od 0,1%. Glavni čimbenik kretanja inflacije tijekom 2016. godine bit će i dalje cijene sirovina na svjetskom tržištu, za koje se predviđa daljnji pad, prvenstveno uslijed znatnog smanjenja cijena nafte. S druge strane, jačanje potrošnje kućanstava i rast jediničnog troška rada trebali bi djelovati u smjeru rasta indeksa potrošačkih cijena. Stoga se u 2016. godini očekuje ubrzanje rasta indeksa potrošačkih cijena bez prehrane i energije, dok će cijene energije i dalje ostvarivati negativan doprinos inflaciji. U narednom razdoblju, pod utjecajem oporavka cijena sirovina na svjetskom tržištu i nastavka rasta domaće potrošnje, očekuje se ubrzanje stope inflacije na 1,4% u 2017. te 1,6% u 2018. godini.

Oporavak gospodarske aktivnosti odrazio se iznimno povoljno na tržište rada već u 2015. godini, a pozitivni trendovi će se nastaviti. Projicirani rast zaposlenosti iznosi 1,1% u 2016. godini, 1,4% u 2017. te 1,6% u 2018. godini. Kroz čitavo projekcijsko razdoblje predviđa se i konstantno smanjenje anketne stope nezaposlenosti na 15,8% u 2016., 14,7% u 2017. te 13,7% u 2018. godini. U navedenu projekciju ugrađena je pretpostavka kako će, unatoč nepovoljnim ukupnim demografskim kretanjima, gospodarski oporavak imati određene pozitivne učinke na stopu participacije, čemu u prilog ide i činjenica o nepovoljnim strukturnim karakteristikama hrvatskog tržišta rada, prvenstveno visok udio dugotrajno nezaposlenih osoba te dugo prosječno trajanje nezaposlenosti. Kako će predviđeni rast bruto domaćeg proizvoda u svim godinama projekcijskog razdoblja biti brži od rasta zaposlenosti, prosječna produktivnost rada bilježit će povećanje dok će znatnije ubrzati tek krajem promatranog razdoblja. Brži rast bruto plaća od produktivnosti rada dovesti će do rasta jediničnog troška rada čija će stopa postupno ubrzavati prema kraju razdoblja.

2.1. Rizici ostvarenja projekcija

Opisani makroekonomski scenarij izložen je prevladavajuće negativnim rizicima, prvenstveno vanjskim. Kao posljedica snažne i rastuće integriranosti u EU, svi rizici koji ugrožavaju očekivana kretanja u Europi djeluju i na domaće gospodarstvo. Što se tiče kretanja u međunarodnom okruženju, najveća neizvjesnost vezana je uz ostvarenje gospodarskog rasta Kine, SAD-a kao i zemalja izvoznica nafte, nastavak te prelijevanje nepovoljnih kretanja sa svjetskih financijskih tržišta te kretanje cijena primarnih sirovina, a prvenstveno nafte. Tako, što se tiče dinamike izvoza roba i usluga, temeljni rizik proizlazi iz slabijeg ostvarenja inozemne potražnje relevantnih izvoznih tržišta. Putanja potrošnje kućanstava u srednjem roku usko je vezana uz situaciju na tržištu rada dok će kretanje bruto

investicija u fiksni kapital u velikoj mjeri ovisiti o iskorištavanju kapitalnih transfera EU fondova, intenzitetu fiskalne konsolidacije vezano uz investicijsku potrošnju opće države, ali i pozitivne učinke napora oko poboljšanja poslovne klime, poticanja privatnih investicija, smanjenja cijene i povećanja dostupnosti zaduživanja poslovnog sektora te općenito poboljšanja konkurentnosti. Iz navedenoga proizlaze također i značajni pozitivni rizici za ostvarenje agregatnih investicija. Glavni rizici koji bi mogli uzrokovati drugačije ostvarenje stope inflacije od prognozirane vezani su uz kretanje cijena nafte te ostalih sirovina kao i kretanje tečaja kune, prije svega prema američkom dolaru, ali i ostvarenja na tržištu rada.

3. FISKALNI OKVIR U SREDNJOROČNOM RAZDOBLJU

3.1. Metodologija izrade i obuhvat državnog proračuna

Prihodi i rashodi, primici i izdaci u državnom proračunu, kao i izračun manjka državnog proračuna iskazani su sukladno nacionalnoj metodologiji. Ona se razlikuje od Europske statističke metodologije ESA 2010 temeljem koje se izvještava prema Europskoj uniji. Ova se metodologija temelji na primjeni obračunskog načela, dok se kod planiranja državnog proračuna primjenjuje gotovinsko načelo. Razlike također proizlaze i iz različitog obuhvata proračunskih i izvanproračunskih korisnika, koji je prema nacionalnoj metodologiji uži nego statistički obuhvat.

S druge strane, utvrđeno je kako pojedini subjekti, kojima je osnivač Republika Hrvatska i koji se financiraju iz državnog proračuna i/ili temeljem javnih ovlasti, zakona i drugih propisa, ispunjavaju kriterije za upis u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika sukladno odredbama Pravilnika o utvrđivanju proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna i proračunskih i izvanproračunskih korisnika proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te o načinu vođenja Registra proračunskih i izvanproračunskih korisnika (Narodne novine, broj 128/09 i 142/14). Temeljem navedenoga od 1. siječnja 2016. proračunski korisnici postali su:

- Centar za praćenje poslovanja energetskog sektora i investicija (049 Ministarstvo gospodarstva),
- Hrvatski centar za zadružno poduzetništvo (051 Ministarstvo poduzetništva i obrta),
- Agencija za elektroničke medije (055 Ministarstvo kulture),
- Agencija za civilno zrakoplovstvo (065 Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture),
- Sveučilište Sjever (080 Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta).

Slijedom navedenoga, očekuje se povećanje i prihoda (i primitaka) i rashoda (i izdataka) Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2016. u odnosu na prethodnu godinu, zbog uključivanja prihoda (i primitaka) koje ti subjekti ostvaruju iz drugih izvora osim državnog proračuna, te iskazivanja ukupnih rashoda (i izdataka) novih korisnika.

Nadalje, slijedeći obvezu iz Zakona o proračunu, u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2015. godinu i projekcijama za 2016. i 2017. godinu po prvi su puta bili iskazani vlastiti i namjenski prihodi i primici ustanova u zdravstvu, nacionalnih parkova i parkova prirode te Državnog zavoda za zaštitu prirode, kao i javnih ustanova u sustavu znanosti i visokom obrazovanju, ustanova u sustavu socijalne skrbi, ustanova u pravosuđu i sustavu izvršenja sankcija te ustanova iz područja kulture. Dakle, njihovi vlastiti i namjenski prihodi i primici bili su dio državnog proračuna, ali ne i novčanog dijela sustava državne riznice. Te ustanove i nadalje su na svojim računima ostvarivale ove prihode i sa svojih računa podmirivale obveze/rashode koji se financiraju iz navedenih izvora. Na temelju mjesečnih izvještaja ustanova o korištenju vlastitih i namjenskih prihoda provodile su se evidencije u sustavu državne riznice.

I u državnom proračunu za 2016. godinu te projekcijama za 2017. i 2018. godinu zadržava se isti pristup.

Uz sve spomenuto mijenja se i metodologija utvrđivanja limita ukupnih rashoda za trogodišnje proračunsko razdoblje. Odvojeno će se iskazivati limiti potrebni za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, a koje proizlaze iz trenutno važećih propisa, od limita potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti. Time se dodatno povećava odgovornost proračunskih korisnika da se sredstva potrebna za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, za cjelokupno naredno trogodišnje razdoblje, uistinu osiguraju unutar utvrđene visine financijskog plana za navedeno razdoblje. Istodobno se izbjegava situacija otvaranja novih aktivnosti i stvaranja novih obveza u uvjetima u kojima su sredstva osigurana isključivo u visini potrebnoj za provođenje postojećih aktivnosti i projekata.

3.2. Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2016. – 2018.

Kretanja prihoda državnog proračuna u razdoblju 2016. – 2018. određena su očekivanim blagim ubrzanjem gospodarske aktivnosti, uzimajući u obzir promjene poreznih politika koje su usvojene, ali će dodatne učinke imati i u 2016. godini kao i projicirano povećanje iskorištenosti EU fondova. Pritom je polazna osnova za projekcije ostvarenje prihoda proračuna u 2015. godini.

U projekcije su uključene i mjere koje je u svrhu provođenja postupka prekomjernog proračunskog manjka usvojila Vlada RH u prethodnoj godini, a imaju svoj utjecaj u trogodišnjem razdoblju. Spomenute mjere prvenstveno se odnose na povećanje trošarina na energente i električnu energiju te duhanske proizvode.

Sukladno odredbama Zakona o proračunu vlastiti i namjenski prihodi proračunskih korisnika sastavni su dio državnog proračuna i uplaćuju se u državni proračun. Zakon o izvršavanju državnog proračuna u prethodnim godinama propisivao je za korisnike u znanosti, visokom obrazovanju, za zdravstvene ustanove, pravosuđe, sustav izvršenja sankcija, ustanove u kulturi, nacionalne parkove, parkove prirode, ustanove socijalne skrbi, Državni zavod za zaštitu prirode i Hrvatski hidrografski institut izuzeće od uplate ovih prihoda i primitaka u državni proračun budući da nisu stvoreni tehnički preduvjeti za njihovo praćenje. Međutim, od 2015. godine prihodi i rashodi spomenutih proračunskih korisnika evidentiraju se kroz državni proračun. Kako se radi o istom iznosu na prihodnoj i rashodnoj strani ističemo kako ova promjena u metodologiji knjiženja nema utjecaj na kretanje razine manjka državnog proračuna.

Sukladno navedenom, ukupni prihodi državnog proračuna u 2016. godini projicirani su u iznosu od 113 milijardi kuna. U 2017. godini ukupni prihodi državnog proračuna porast će za 3,7% i iznositi 117,2 milijarde kuna, dok se za 2018. godinu predviđaju u iznosu od 120,6 milijardi kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 3,0%.

Tablica 2: Kretanje prihoda državnog proračuna u razdoblju 2015. – 2018.

(u 000 kuna)	Plan 2015.	Projekcija 2016.	Projekcija 2017.	Projekcija 2018.	Indeks 16./15.	Indeks 17./16.	Indeks 18./17.
UKUPNO PRIHODI POSLOVANJA	107.740.592	112.321.226	116.500.046	119.959.204	104,3	103,7	103,0
1. Prihodi od poreza	65.802.725	68.863.721	70.419.156	72.252.193	104,7	102,3	102,6
Porez i prirez na dohodak	1.990.891	2.109.647	2.172.694	2.252.460	106,0	103,0	103,7
Porez na dobit	6.043.650	6.023.101	6.177.867	6.321.831	99,7	102,6	102,3
Porezi na imovinu	164.459	175.107	176.873	179.047	106,5	101,0	101,2
Porezi na robu i usluge	57.231.553	60.077.728	61.392.355	62.977.315	105,0	102,2	102,6
- Porez na dodanu vrijednost	42.220.612	44.438.088	45.799.608	47.387.948	105,3	103,1	103,5
- Posebni porezi i trošarine	13.464.027	14.047.681	13.973.298	13.932.099	104,3	99,5	99,7
Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	348.081	478.138	499.368	521.539	137,4	104,4	104,4
Ostali prihodi od poreza	1.571.005	1.591.959	1.619.448	1.657.269	101,3	101,7	102,3
2. Doprinosi	23.218.109	22.127.597	22.728.879	23.587.346	95,3	102,7	103,8
3. Pomoći	7.087.723	8.822.541	10.853.377	11.720.348	124,5	123,0	108,0
4. Prihodi od imovine	2.713.804	2.557.838	2.488.295	2.307.388	94,3	97,3	92,7
5. Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	2.575.036	3.368.339	3.412.627	3.478.085	130,8	101,3	101,9
6. Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.405.695	934.511	934.511	934.511	66,5	100,0	100,0
7. Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	4.338.765	5.064.387	5.064.387	5.064.387	116,7	100,0	100,0
8. Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	598.735	582.291	598.814	614.946	97,3	102,8	102,7
PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	450.638	629.640	672.690	684.740	139,7	106,8	101,8
1. 'Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine	69.217	28.000	30.000	32.000	40,5	107,1	106,7
2. 'Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	300.412	322.950	364.000	374.050	107,5	112,7	102,8
3. 'Prihodi od prodaje proizvedene katkotrajne imovine	81.010	278.690	278.690	278.690	344,0	100,0	100,0
UKUPNI PRIHODI PRORAČUNA	108.191.230	112.950.866	117.172.735	120.643.944	104,4	103,7	103,0

Izvor: Ministarstvo financija

Prihodi od poreza

Porezni prihodi za razdoblje 2016. – 2018. projicirani su uz pretpostavku postupnog gospodarskog oporavka, uzimajući u obzir prethodno spomenute izmjene u poreznim zakonima iz 2015. godine. U pogledu dosadašnjih izmjena važno je napomenuti izmjene u sustavu posebnih poreza i trošarina u dijelu trošarina na energente i električnu energiju te duhanske proizvode, oporezivanju igara na sreću, te odluke o povlačenju dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države u državni proračun, a koje će svoj učinak imati i u narednim godinama.

Nadalje, izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak koji je stupio na snagu 2015. godine, a čiji su učinci vidljivi i po godišnjem obračunu za 2015., odnosno s primjenom u 2016., osobni odbitak za zaposlene povećan je s 2.200 kuna na 2.600 kuna, a za umirovljenike s 3.400 na 3.800 kuna. Također, povećan je osobni odbitak na potpomognutim područjima za I. skupinu s 3.200 na 3.500 kuna te za II. skupinu s 2.700 na 3.000 kuna. Ujedno dolazi do promjene poreznih razreda za primjenu porezne stope od 25% i 40%. Također, od 1. siječnja 2016. godine uvedeno je oporezivanje kapitalnih dobitaka od financijske imovine, a koje podrazumijeva oporezivanje dohotka ostvarenog prodajom vrijednosnih papira te udjela u trgovačkim društvima u razdoblju od tri godine uz napomenu da će se oporezivanje provoditi samo za imovinu stečenu nakon 1. siječnja 2016. godine. Kako bi se ujednačilo oporezivanje svih oblika dohotka od kapitala ukida se korištenje olakšica za dividende i udjele u dobiti do 12.000 kuna.

Izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dobit, koji je stupio na snagu početkom 2015. godine, korištenje porezne olakšice za reinvestiranu dobit dodatno se uvjetuje investicijama u dugotrajnu imovinu te zadržavanjem broja zaposlenih. Ovdje je potrebno istaknuti kako se porezna olakšica ne ukida, ali je njeno korištenje uvjetovano stvarnim investicijama kako bi se potakao gospodarski rast. Sukladno navedenom, od 1. siječnja 2015. godine olakšicu za reinvestiranu dobit ne može koristiti onaj porezni obveznik koji je u poreznom razdoblju smanjio broj radnika ili ukoliko nije izvršio investiranje u dugotrajnu imovinu, odnosno ukoliko je odgodio investicije. Ove zakonske izmjene će

imati učinak na proračunske prihode od 2016. nakon predaje godišnjih poreznih prijava za 2015. godinu.

U nadolazećem srednjoročnom razdoblju, Ministarstvo financija će i dalje raditi na poboljšanju naplate poreza, sprječavanju utaje poreza te postupnom rješavanju poreznih dugovanja.

Uzimajući u obzir sve navedeno, porezni prihodi u 2016. godini projicirani su u iznosu od 68,9 milijardi kuna, pri čemu se najveći dio odnosi na prihode od poreza na dodanu vrijednost u iznosu od 44,4 milijarde kuna i na prihode od posebnih poreza i trošarina u iznosu od 14 milijardi kuna. U narednim godinama očekuje se daljnji rast prihoda od poreza te su oni za 2017. projicirani u iznosu od 70,4 milijardi kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 2,3%, dok se u 2018. godini očekuju u iznosu od 72,2 milijardi kuna i bilježe rast od 2,6%.

Prihodi od doprinosa

Prihodi od doprinosa drugi su po važnosti proračunski prihodi, a za nadolazeće srednjoročno razdoblje projicirani su u skladu s očekivanim kretanjima na tržištu rada. Međutim, važno je napomenuti da zbog izmjena u sustavu prikupljanja prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, ovi prihodi nisu međusobno usporedivi u 2016. u odnosu na 2015. godinu.

Prihodi od doprinosa u 2016. bilježe pad u odnosu na 2015. i to zbog visoke osnovice iz 2015. godine koja proizlazi iz prijenosa sredstava iz II. u I. mirovinski stup za osiguranike s beneficiranim radnim stažem. Temeljem navedenog u 2016. godini projicira se 22,1 milijardu kuna prihoda od doprinosa, u 2017. 22,7 milijardi kuna, a 2018. 23,6 milijardi kuna.

Prihodi od pomoći

U strukturi ukupnih prihoda u promatranom srednjoročnom razdoblju značajan porast imat će i prihodi od pomoći EU, koji su izravno vezani uz projekte financirane iz fondova EU te izravna plaćanja u poljoprivredi. Naime, od 2014. godine RH su na raspolaganju značajna sredstva u okviru programskog razdoblja EU 2014 – 2020. U skladu s navedenim, ukupni planirani prihodi od pomoći u 2016. iznose 8,8 milijardi kuna, u 2017. 10,9 milijardi kuna, te 11,7 milijardi kuna u 2018. godini.

Ostali prihodi

Od ostalih proračunskih prihoda, koji u pravilu nisu u direktnoj vezi s kretanjima gospodarske aktivnosti, valja izdvojiti prihode od imovine, koji će u najvećoj mjeri ovisiti o ostvarenim prihodima po osnovi uplate dobiti HNB-a, dividendi te dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države, kao i prihodima od koncesija. Prihodi po posebnim propisima rastu zbog evidencije namjenskih prihoda proračunskih korisnika. Očekuje se da će prihodi od administrativnih taksi, prihodi od vlastite djelatnosti proračunskih korisnika te prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednom razdoblju. Također, očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza zadržati približno konstantnu razinu.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2016. godini planiraju se u iznosu od 629,6 milijuna kuna, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se prodajom stanova i ostalih građevinskih objekata u vlasništvu države. Planirani prihod od prodaje građevinskih objekata i prodaje putem javnog natječaja odnosi se

na prodaju neizgrađenih građevinskih zemljišta te izgrađenih građevinskih zemljišta neposrednom pogodbom sukladno Zakonu o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske ili putem javnog natječaja. U 2017. godini ukupni prihodi od prodaje nefinancijske imovine projiciraju se u iznosu od 672,7 milijuna kuna, dok se za 2018. godinu projiciraju u iznosu od 684,7 milijuna kuna.

3.3. Kretanje rashoda državnog proračuna u razdoblju 2016. – 2018.

U 2016. godini ukupni rashodi državnog proračuna projicirani su u iznosu od 120,4 milijarde kuna, što je 281,1 milijun kuna manje u odnosu na plan proračuna za 2015. godinu.

Sagledavajući rashode državnog proračuna 2016. godine u odnosu na plan 2015. prema izvorima financiranja, značajno smanjenje vidljivo je kod rashoda koji se financiraju iz izvora koji izravno utječu na visinu manjka državnog proračuna, dok je povećanje prisutno u dijelu rashoda koji se financiraju iz EU sredstva te vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika.

Rashodi koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka smanjuju se za 2,1 milijardu kuna u odnosu na plan 2015. godine. Istovremeno, radi povećanja aktivnosti financiranih iz EU sredstava planira se povećanje rashoda za 994,8 milijuna kuna. Također, povećanje rashoda u iznosu od 798,0 milijuna kuna planira se radi potpunog uključivanja rashoda financiranih vlastitim i namjenskim приходima proračunskih korisnika u proračun, budući da dio ovih prihoda (a time i rashoda) nije bio uključen u plan proračuna za 2015. godinu.

U 2017. planira se povećanje ukupnih rashoda za 3,9 milijardi kuna od čega rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka za 1,2 milijarde kuna, a rashoda financiranih iz EU sredstava za 2,8 milijardi kuna. U 2018. godini očekuje se povećanje ukupnih rashoda za 2,8 milijarde kuna, čime će zabilježiti razinu od 127,2 milijarde kuna.

Tablica 3. Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u razdoblju 2015. – 2018.

Izvori 1,2,8 konta 3,4	Plan 2015.	Projekcija 2016.			Indeks 16./15.	Projekcija 2017.	Indeks 17./16.	Projekcija 2018.	Indeks 18./17.	
		1. limit	2. limit	Ukupni limit						
UKUPNO	105.468.908.827	103.247.846.204	147.122.259	103.394.968.463	98,03	104.563.659.738	101,13	106.519.642.236	101,87	
- 3	Rashodi poslovanja	103.582.084.034	101.906.530.541	147.122.259	102.053.652.800	98,52	103.233.174.181	101,16	105.181.156.679	101,89
31	Rashodi za zaposlene	21.379.474.075	21.283.465.356	11.749.359	21.295.214.715	99,61	21.617.927.437	101,52	22.167.243.523	102,54
32	Materijalni rashodi	6.956.322.224	6.244.279.434	4.452.900	6.248.732.334	89,83	6.339.932.882	101,46	6.484.882.363	102,29
34	Financijski rashodi	11.113.413.387	11.165.480.045	0	11.165.480.045	100,47	11.479.524.668	102,81	11.829.524.668	103,05
35	Subvencije	3.726.111.746	3.715.677.222	0	3.715.677.222	99,72	3.259.100.026	87,71	2.956.965.742	90,73
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	11.302.454.740	10.983.403.121	22.420.000	11.005.823.121	97,38	11.072.661.820	100,61	11.417.475.304	103,11
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i drug	44.946.241.584	44.754.242.002	100.000.000	44.854.242.002	99,80	45.707.793.704	101,90	46.521.569.329	101,78
38	Ostali rashodi	4.158.066.278	3.759.983.361	8.500.000	3.768.483.361	90,63	3.756.233.644	99,67	3.803.495.750	101,26
- 4	Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	1.886.824.793	1.341.315.663	0	1.341.315.663	71,09	1.330.485.557	99,19	1.338.485.557	100,60

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 4: Kretanje rashoda državnog proračuna koji se financiraju iz vlastitih prihoda, prihoda za posebne namjene, pomoći i donacija u razdoblju 2015. – 2018.

ukupno ostali izvori		Plan 2015.	Projekcija 2016.	Indeks 16./15.	Projekcija 2017.	Indeks 17./16.	Projekcija 2018.	Indeks 18./17.
UKUPNO		15.248.418.640	17.041.268.391	111,8	19.812.104.418	116,3	20.679.075.391	104,4
- 3	Rashodi poslovanja	13.724.336.458	15.095.952.009	110,0	17.395.745.911	115,2	18.115.331.819	104,1
31	Rashodi za zaposlene	3.672.350.669	3.721.624.395	101,3	3.777.041.115	101,5	3.794.380.535	100,5
32	Materijalni rashodi	3.801.198.510	4.255.797.872	112,0	4.422.048.034	103,9	4.474.066.292	101,2
34	Financijski rashodi	15.993.056	21.058.602	131,7	21.058.602	100,0	21.058.602	100,0
35	Subvencije	2.866.167.050	3.567.844.932	124,5	4.787.012.784	134,2	5.168.480.012	108,0
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	1.413.895.595	1.292.269.167	91,4	1.707.894.571	132,2	1.837.940.217	107,6
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i drug	385.246.574	740.557.092	192,2	823.682.173	111,2	849.691.302	103,2
38	Ostali rashodi	1.569.485.004	1.496.799.949	95,4	1.857.008.632	124,1	1.969.714.859	106,1
- 4	Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	1.524.082.182	1.945.316.382	127,6	2.416.358.507	124,2	2.563.743.572	106,1

Izvor: Ministarstvo financija

Tablica 5: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2015. – 2018.

ukupno svi izvori		Plan 2015.	Projekcija 2016.	Indeks 16./15.	Projekcija 2017.	Indeks 17./16.	Projekcija 2018.	Indeks 18./17.
UKUPNO		120.717.327.467	120.436.236.854	99,8	124.375.764.156	103,3	127.198.717.627	102,3
- 3	Rashodi poslovanja	117.306.420.492	117.149.604.809	99,9	120.628.920.092	103,0	123.296.488.498	102,2
31	Rashodi za zaposlene	25.051.824.744	25.016.839.110	99,9	25.394.968.552	101,5	25.961.624.058	102,2
32	Materijalni rashodi	10.757.520.734	10.504.530.206	97,6	10.761.980.916	102,5	10.958.948.655	101,8
34	Financijski rashodi	11.129.406.443	11.186.538.647	100,5	11.500.583.270	102,8	11.850.583.270	103,0
35	Subvencije	6.592.278.796	7.283.522.154	110,5	8.046.112.810	110,5	8.125.445.754	101,0
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	12.716.350.335	12.298.092.288	96,7	12.780.556.391	103,9	13.255.415.521	103,7
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i drug	45.331.488.158	45.594.799.094	100,6	46.531.475.877	102,1	47.371.260.631	101,8
38	Ostali rashodi	5.727.551.282	5.265.283.310	91,9	5.613.242.276	106,6	5.773.210.609	102,8
- 4	Rashodi (za nabavu nefinancijske imovine)	3.410.906.975	3.286.632.045	96,4	3.746.844.064	114,0	3.902.229.129	104,1

Izvor: Ministarstvo financija

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene svojim udjelom u ukupnim rashodima čine drugu po veličini skupinu rashoda proračuna, koji su u najvećoj mjeri određeni kretanjem broja državnih i javnih službenika i namještenika. Ukupni rashodi za zaposlene u 2016. planiraju se u iznosu od 25,0 milijardi kuna.

Rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka smanjuju se za 84,3 milijuna kuna u odnosu na plan 2015. godine. Istovremeno, planira se povećanje rashoda za zaposlene financiranih iz EU sredstava u iznosu od 40,4 milijuna kuna obzirom da će proračunski korisnici koji sudjeluju u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU fondova u razdoblju 2014. – 2020. iz EU sredstava (kroz prioritet Tehničke pomoći u pojedinom Operativnom programu) sufinancirati plaće djelatnicima koji rade na tim poslovima.

Planirana razina rashoda za zaposlene uključuje povećanje za minuli rad.

U 2017. i 2018. godini očekuje se daljnje povećanje ovih rashoda uslijed korekcije za minuli rad i očekivanog porasta razine zaposlenosti.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2016. godini planiraju se u iznosu od 10,5 milijardi kuna.

U dijelu materijalnih rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka ostvarene su značajne uštede. Naime, Ministarstvo financija je izradilo Smjernice za uspostavu standardnih materijalnih troškova kod proračunskih i izvanproračunskih korisnika državnog proračuna radi poboljšanja upravljanja materijalnim rashodima, prvenstveno kroz definiranje mjera koje će doprinijeti smanjenju, odnosno optimizaciji materijalnih rashoda. Putem indikatora utvrđenih po vrstama materijalnih rashoda utvrđeni su standardni (prosječni) troškovi. Usporedbom s istima moguće je utvrditi koji korisnici imaju povećane rashode, ali i razloge odstupanja što pridonosi kvalitetnijem planiranju proračuna. Kod utvrđivanja limita materijalnih rashoda uzeti su u obzir indikatora izvršenja materijalnih rashoda u odnosu na standarde utvrđene Smjernicama, ali i uštede koje proizlaze iz objedinjenih postupaka javne nabave koji provodi Državni ured za središnju javnu nabavu.

Međutim, materijalni rashodi financirani iz ostalih izvora (vlastiti i namjenski prihodi, pomoći i drugi) povećavaju se i to prvenstveno zbog potpunog uključivanja u proračun rashoda financiranih vlastitim i namjenskim приходima.

U narednim godinama na razinu ovih rashoda utječe očekivana viša razina iskorištenosti EU sredstava, kao i preuzete članske obveze u međunarodnim organizacijama. U 2017. godini ovi rashodi planirani su na razini od 10,8 milijardi kuna, a u 2018. godini na razini od 11,0 milijardi kuna.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove i ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnog duga.

Tako se u 2016. predviđa viša razina financijskih rashoda u odnosu na plan 2015. godine te će ovi rashodi ukupno iznositi 11,2 milijarde kuna. Porast rashoda za kamate izravna je posljedica porasta ukupnog javnog duga tijekom sedam godina gospodarske krize, kao i preuzimanja dijela javnog duga kroz procese sanacije i restrukturiranja trgovačkih društava u pretežito državnom vlasništvu. Ovaj porast bio bi i veći da u posljednje dvije godine nije došlo do općeg pada kamata na financijskom tržištu, kako u Europi, tako i u SAD-u, što je izravno vidljivo u našim posljednjim izdanjima obveznica.

U 2017. godini očekuje se njihovo daljnje povećanje te će iznositi 11,5 milijardi kuna, a u 2018. godini 11,9 milijardi kuna.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2016. godini planiraju se u iznosu od 7,3 milijarde kuna.

Najveća izdvajanja odnose se na subvencije u poljoprivredi i Hrvatskim željeznicama, kao i na subvencije brodogradnji u skladu s obvezama iz planova restrukturiranja.

Najznačajniji iznos subvencija odnosi se na izravna plaćanja u poljoprivredi, za koje su u 2015. godini isplaćeni godišnji iznos potpore za proizvodnju 2014. godinu i predujam za 2015. godinu. S obzirom na isplaćeni predujam po osnovi korištenja EU sredstava očekuje se smanjenje ovih rashoda.

Obveze po osnovi restrukturiranja brodogradnje koje dospijevaju u 2016. godini iznose 889,1 milijun kuna. Od navedenog svega 312,6 milijuna kuna odnosi se na dodatke Ugovora o prodaji i prijenosu dionica brodogradilišta. Preostala sredstva potrebno je planirati po osnovi ugovora o faktoringu iz 2014. (152,4 milijuna kuna) i iz 2015. (221,1 milijun kuna) te neispunjenih obveza iz 2013. (56,5 milijuna kuna) i 2015. godine (146,5 milijuna kuna).

U 2017. godini ukupne obveze za restrukturiranje brodogradnje sa dospelim faktoringom iznosit će 457,7 milijuna kuna od čega se na faktoring iz 2014. odnosi 152,4 milijuna kuna, a iz 2015. 82,7 milijuna kuna.

U 2017. i 2018. godini ukupne subvencije projicirane su na razini od 8 milijardi kuna.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna

Rashodi za pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2016. predviđeni su u iznosu od 12,3 milijarde kuna.

Unutar ove skupine rashoda planiraju se sredstva za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije u čijem financiranju je Republika Hrvatska, kao i sve ostale države članice Europske unije, obvezna sudjelovati. U 2016. godini za navedenu svrhu planirano je 3,5 milijardi kuna.

Osim navedenog, ovi rashodi uključuju naknadu u cijeni goriva za HC d.o.o. koja se isplaćuje temeljem Zakona o cestama po litri naplaćene trošarine na energente (0,80 kn/l).

U 2017. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 12,8 milijardi kuna, a u 2018. na razini od 13,3 milijarde kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2016. godini najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 45,6 milijardi kuna.

Ovi rashodi uključuju povećana izdvajanja za mirovine koja su rezultat indeksacije, očekivanog rasta broja korisnika i prenesenog učinka usklađivanja iz prošle godine. Uz navedeno unutar ove skupine rashoda planiraju se i sredstva za novu mjeru populacijske politike oko 7.600 kuna za novorođeno dijete. S druge strane, značajno su smanjena izdvajanja za sanaciju štete od poplava.

U 2017. godini ovi rashodi planirani su na razini od 46,5 milijardi kuna, dok se u 2018. očekuju na razini od 47,4 milijarde kuna.

Ostali rashodi

Ostali rashodi, koji uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade štete, izvanredne rashode i kapitalne pomoći, u 2016. godini projicirani su u iznosu od 5,3 milijarde kuna.

Ovi rashodi uključuju naknade u cijeni goriva za HAC d.o.o. i HŽI d.o.o. koje se isplaćuju temeljem Zakona o cestama i Zakona o željeznici po litri naplaćene trošarine na energente (0,20 kn/l).

U 2017. dosegnut će razinu od 5,6 milijardi kuna, a u 2018. godini razinu od 5,8 milijardi kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2016. projicirani su u iznosu od 3,3 milijarde kuna.

U 2017. i 2018. ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 3,7 milijardi kuna, odnosno 3,9 milijardi kuna.

3.3.1. Rashodi državnog proračuna po razdjelima

Tablica 7 sadrži prikaz procjene gornje granice ukupnog financijskog plana za razdoblje 2016. – 2018. prema razdjelima državnog proračuna. Navedene procjene uključuju rashode poslovanja (skupina konta 3) i rashode za nabavu nefinancijske imovine (skupina konta 4). Ti rashodi financiraju se iz sljedećih izvora: opći prihodi i primici, doprinosi (isključivo Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava) te namjenski primici od zaduživanja.

Izvor financiranja „opći prihodi i primici“ obuhvaća: prihode od poreza (najvećim dijelom), prihode od financijske imovine, prihode od administrativnih (upravnih) pristojbi, prihode državne uprave, prihode od kazni, primitke od financijske imovine i zaduživanja te ostale.

Za prihode koji se klasificiraju u izvor financiranja „opći prihodi i primici“ namjena korištenja utvrđuje se kroz sam proračun. Rashodi planirani u financijskom planu proračunskog korisnika iz izvora financiranja „opći prihodi i primici“ podmiruju se do visine planiranih rashoda neovisno o naplaćenim prihodima.

U svrhu izrade fiskalno održivih proračuna u narednom trogodišnjem razdoblju, ministarstva, državni uredi i agencije u izradi prijedloga svojih financijskih planova obvezni su se rukovoditi utvrđenim ograničenjem po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja koji utječu na visinu manjka proračuna opće države.

S obzirom na proračunska ograničenja, proračunski korisnici se usmjeravaju na veće korištenje europskih fondova. Pritom je potrebno osigurati sredstva na vlastitim pozicijama za nacionalno sufinanciranje.

Proračunskim korisnicima se napominje da, sukladno članku 25. stavku 3. Zakona o proračunu, visina financijskog plana po razdjelima organizacijske klasifikacije obuhvaća:

- A. visinu sredstava potrebnih za provedbu postojećih programa, odnosno aktivnosti, koje proizlaze iz trenutno važećih propisa, i
- B. visinu sredstava potrebnih za uvođenje i provedbu novih ili promjenu postojećih programa, odnosno aktivnosti.

Tablica 6: Limiti ukupnih rashoda po razdjelima državnog proračuna za izvore financiranja: opći prihodi i primici, doprinosi i namjenski primici za razdoblje 2016. – 2018.

Izvori 1,2,8 konta 3,4	Plan 2015.	2016.			Indeks 16./15.	Projekcija 2017.	Indeks 17./16.	Projekcija 2018.	Indeks 18./17.	
		1. limit	2. limit	Projekcija 2016.						
UKUPNO	105.468.908.827	103.247.846.204	147.122.259	103.394.968.463	98,03	104.563.659.738	101,13	106.519.642.236	101,87	
010	HRVATSKI SABOR	131.740.000	120.448.289	11.000.000	131.448.289	99,78	122.873.168	93,48	125.259.709	101,94
012	DRŽAVNO IZBORNO POVJERENSTVO REPUBLIKE HRVATSKE	201.375.000	34.513.562	0	34.513.562	17,14	16.970.421	49,17	7.600.226	44,79
013	URED PREDSEDNIKA REPUBLIKE HRVATSKE PO PRESTANKU	863.000	777.819	0	777.819	90,13	788.361	101,36	804.877	102,09
015	URED PREDSEDNICE REPUBLIKE HRVATSKE	40.500.000	38.011.415	0	38.011.415	93,86	38.555.790	101,43	39.483.173	102,41
017	USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE	27.425.000	27.050.364	0	27.050.364	98,63	27.445.851	101,46	28.116.259	102,44
018	AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA	11.645.000	10.934.633	0	10.934.633	93,90	11.095.214	101,47	11.375.383	102,53
020	VLADA REPUBLIKE HRVATSKE	167.548.750	184.177.363	3.500.000	187.677.363	112,01	190.183.872	101,34	193.820.846	101,91
025	MINISTARSTVO FINANCIJA	19.775.799.884	19.536.585.859	0	19.536.585.859	98,79	20.067.527.955	102,72	20.409.705.849	101,71
027	RH SIGURNOSNO-OBAVJEŠTAJNA AGENCIJA	323.343.000	314.217.109	0	314.217.109	97,18	318.610.617	101,40	325.937.897	102,30
028	DRŽAVNI URED ZA SREDIŠNJU JAVNU NABAVU	6.000.000	5.544.359	0	5.544.359	92,41	5.596.974	100,95	5.699.362	101,83
029	DRŽAVNI URED ZA UPRAVLJANJE DRŽAVNOM IMOVINOM	36.150.000	37.041.921	5.000.000	42.041.921	116,30	42.570.632	101,26	43.382.924	101,91
030	MINISTARSTVO OBRANE	4.082.000.000	3.813.705.678	0	3.813.705.678	93,43	3.844.544.487	100,81	3.990.260.453	103,79
032	DRŽAVNI URED ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE	51.320.000	48.183.482	0	48.183.482	93,89	48.828.959	101,34	49.657.178	101,70
033	DRŽAVNI URED ZA OBNOVU I STAMBENO ZBRINJAVANJE	235.666.000	173.272.292	0	173.272.292	73,52	175.107.966	101,06	181.976.565	103,92
040	MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA	4.319.403.182	4.308.712.296	0	4.308.712.296	99,75	4.241.770.745	98,45	4.375.622.074	103,16
041	MINISTARSTVO BRANITELJA	915.700.000	859.628.408	0	859.628.408	93,88	870.498.059	101,26	887.037.961	101,90
048	MINISTARSTVO VANJSKIH I EUROPSKIH POSLOVA	594.300.000	495.922.785	22.420.000	518.342.785	87,22	605.709.150	116,85	595.112.188	98,25
049	MINISTARSTVO GOSPODARSTVA	1.051.824.961	1.303.733.365	1.000.000	1.304.733.365	124,04	1.020.856.935	78,24	681.364.773	66,74
051	MINISTARSTVO PODUZETNIŠTVA I OBRTA	200.986.364	155.741.859	0	155.741.859	77,49	157.763.370	101,30	161.141.903	102,14
052	POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA	5.500.000	4.725.695	0	4.725.695	85,92	4.792.816	101,42	4.929.350	102,85
055	MINISTARSTVO KULTURE	678.360.405	650.179.050	0	650.179.050	95,85	659.075.465	101,37	672.864.605	102,09
060	MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE	2.579.230.599	2.331.871.840	0	2.331.871.840	90,41	2.098.394.192	89,99	2.250.799.529	107,26
061	MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE	381.320.120	300.509.497	1.619.759	302.129.256	79,23	296.208.588	98,04	301.517.225	101,79
065	MINISTARSTVO POMORSTVA, PROMETA I INFRASTRUKTURE	5.364.272.900	5.279.159.406	0	5.279.159.406	98,41	5.322.823.301	100,83	5.480.774.456	102,97
076	MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA	521.500.000	316.454.133	2.100.000	318.554.133	61,08	296.265.135	93,00	308.384.891	104,09
077	MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I PRIRODE	242.354.062	234.785.099	0	234.785.099	96,88	237.887.543	101,32	245.040.413	103,01
080	MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I SPORTA	11.832.682.927	11.595.450.583	0	11.595.450.583	98,00	11.735.576.689	101,21	12.049.503.645	102,68
086	MINISTARSTVO RADA I MIROVINSKOGA SUSTAVA	41.217.377.739	41.164.686.817	0	41.164.686.817	99,87	41.720.847.743	101,35	42.485.225.317	101,83
090	MINISTARSTVO TURIZMA	179.070.000	139.078.772	0	139.078.772	77,67	140.937.530	101,34	143.451.632	101,78
095	MINISTARSTVO UPRAVE	313.888.486	348.864.263	0	348.864.263	111,14	354.010.833	101,48	362.030.022	102,27
096	MINISTARSTVO ZDRAVLJA	2.986.788.599	2.850.776.388	0	2.850.776.388	95,45	2.885.426.258	101,22	2.961.716.556	102,64
102	MINISTARSTVO SOCIJALNE POLITIKE I MLADIH	4.430.181.900	4.106.411.513	100.000.000	4.206.411.513	94,95	4.512.375.003	107,27	4.583.810.016	101,58
106	HRVATSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI	51.000.000	51.108.421	0	51.108.421	100,21	51.651.654	101,06	52.545.279	101,73
110	MINISTARSTVO PRAVOSUDA	2.272.744.745	2.168.557.952	0	2.168.557.952	95,42	2.200.359.593	101,47	2.257.219.222	102,58
120	URED PUČKOG PRAVOBRANITELJA	9.904.000	10.891.699	0	10.891.699	109,97	11.034.533	101,31	11.307.398	102,47
121	PRAVOBRANITELJ ZA DJECU	4.996.000	4.904.585	0	4.904.585	98,17	4.975.476	101,45	5.104.663	102,60
122	PRAVOBRANITELJICA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	2.852.202	2.868.074	0	2.868.074	100,56	2.910.060	101,46	2.980.462	102,42
123	PRAVOBRANITELJ ZA OSOBE S INVALIDITETOM	3.379.000	3.581.416	0	3.581.416	105,99	3.626.984	101,27	3.702.426	102,08
160	DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU	78.069.002	74.476.699	0	74.476.699	95,40	75.552.414	101,44	77.373.760	102,41
185	DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU	50.014.000	55.491.006	0	55.491.006	110,95	56.272.599	101,41	57.540.936	102,25
196	DRŽAVNA KOMISIJA ZA KONTROLU POSTUPAKA JAVNE NABAVE	8.430.000	8.706.361	0	8.706.361	103,28	8.816.906	101,27	9.001.454	102,09
240	URED VJEĆA ZA NACIONALNU SIGURNOST	24.791.000	24.562.678	0	24.562.678	99,08	24.896.019	101,36	25.708.198	103,26
241	OPERATIVNO-TEHNIČKI CENTAR ZA NADZOR TELEKOMUNIKACIJA	26.728.000	20.692.355	0	20.692.355	77,42	20.897.841	100,99	22.117.876	105,84
242	ZAVOD ZA SIGURNOST INFORMACIJSKIH SUSTAVA	12.799.000	12.189.683	482.500	12.672.183	99,01	12.836.085	101,29	13.291.360	103,55
250	AGENCIJA ZA ZAŠTITU OSOBNIH PODATAKA	5.569.000	5.443.308	0	5.443.308	97,74	5.522.490	101,45	5.670.077	102,67
256	DRŽAVNI ZAVOD ZA RADIOLOŠKU I NUKLEARNU SIGURNOST	9.180.000	10.346.024	0	10.346.024	112,70	9.483.966	91,67	9.707.626	102,36
258	POVJERENIK ZA INFORMIRANJE	2.335.000	2.870.029	0	2.870.029	122,91	2.903.496	101,17	2.964.242	102,09

Izvor: Ministarstvo financija

Napomene:

U proračunu za razdoblje 2016. – 2018. limit Vlade Republike Hrvatske uključuje sredstva za poticaje prema ugovorima Vlade Republike Hrvatske i vjerskih zajednica u iznosu od 20,0 milijuna kuna što se do sada planiralo u financijskom planu Ministarstva financija. Navedeno je već predviđeno Odlukom o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna Republike Hrvatske u prvom tromjesečju 2016. godine (NN, br. 109/15 i 130/15 - ispravak).

Limit Ministarstva uprave za razdoblje 2016. – 2018. uključuje sredstva za uspostavu i održavanje usluge centralnog obračuna plaća i upravljanja ljudskim resursima u iznosu od 14,5 milijuna kuna. Isto tako uključena su i sredstva za uspostavu i održavanje usluge e-građani u iznosu od 10,6 milijuna kuna. Navedena sredstva do sad su bila planirana unutar financijskog plana Ministarstva financija.

3.4. Proračun opće države u razdoblju 2016. – 2018.

U skladu s projiciranim kretanjima prihoda i rashoda svih razina općeg proračuna, očekuje se smanjenje planiranog manjka prema nacionalnoj metodologiji s 3,8% BDP-a prema planu za 2015. na 2,7% BDP-a u 2016. godini, 2,0% u 2017., odnosno 1,7% BDP-a u 2018. godini. Pritom će najveći doprinos ukupnom manjku općeg proračuna dati državni proračun koji će u 2016. zabilježiti manjak od 2,2% BDP-a, u 2017. od 2,0% BDP-a, a u 2018. godini od 1,8% BDP-a. Uz državni proračun, na ukupni saldo središnje države, odnosno općeg proračuna utječu i financijski rezultati izvanproračunskih korisnika za koje se očekuje da će u 2016. godini imati manjak od 0,4% BDP-a, u 2017. neznatni manjak te u 2018. neznatni višak. Lokalna država će bilježiti manjak od 0,1% BDP-a u 2016. te neznatni višak u 2017., odnosno višak od 0,1% BDP-a u 2018. godini. Time će se pridonijeti stabilizaciji kretanja javnog duga u bruto domaćem proizvodu u 2016. godini odnosno njegovom smanjenju u narednim godinama.

Tablica 7. Opći proračun (nacionalna metodologija) u razdoblju 2015. – 2018.

(mil. HRK)	Plan 2015.	Projekcija 2016.	Projekcija 2017.	Projekcija 2018.
DRŽAVNI PRORAČUN				
Ukupni manjak/višak	-12.525	-7.485	-7.203	-6.555
% BDP-a	-3,7	-2,2	-2,0	-1,8
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI				
Ukupni manjak/višak	254	-1.241	-2	156
% BDP-a	0,1	-0,4	0,0	0,0
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA				
Ukupni manjak/višak	-301	-507	123	196
% BDP-a	-0,1	-0,1	0,0	0,1
OPĆI PRORAČUN				
Ukupni manjak/višak	-12.572	-9.234	-7.082	-6.203
% BDP-a	-3,8	-2,7	-2,0	-1,7

Izvor: Ministarstvo financija